

Notat om høring over udkast til bekendtgørelse og vejledning til bredbåndspuljen 2018

Kontor/afdeling
Center for Tele

Dato
9. juni 2018

J nr. 2018 - 10170

/cpa

Energistyrelsen har i perioden fra 4. maj 2018 til 1. juni 2018 gennemført en høring over udkast til bekendtgørelse om bredbåndspuljen 2018 og udkast til vejledning til bredbåndspuljen 2018.

Der er modtaget 23 høringssvar med bemærkninger. De væsentligste bemærkninger fra de hørte parter gengives og kommenteres nedenfor.

Høringssvarene har givet anledning til enkelte ændringer i bekendtgørelsen:

- Kriteriet om, at der højst kan gives et tilskud på 2/3 af de tilskudsberettigede omkostninger er fjernet. I stedet er der indført et højeste gennemsnitligt tilskud på 100.000 kr. pr. adresse.
- Der er ændret i vægtningen af to af kriterierne i pointmodellen. Vægtningen af kriterie 3 om point for andelen af landzoneadresser i land- og yderkommuner sættes op fra 10 pct. til 15 pct. Vægtningen af kriterie 6 om point for egenbetaling sættes ned fra 20 pct. til 15 pct.

Vejledningen justeres i forhold til ændringerne i bekendtgørelsen. Derudover giver høringssvarene anledning til enkelte præciseringer og mindre justeringer i vejledningen.

Generelt

Der er generelt bred opbakning til videreførelsen af puljen.

KL mener, at bredbåndspuljen er et godt tiltag, der kan bidrage til at nå borgere og virksomheder, hvor markedet ikke formår at etablere dækning.

Stofa/SE og TDC bifalder fortsættelsen og mener, at puljen er et godt middel til at få dækning ud til de områder, hvor det er svært at opnå kommerciel dækning. De fremhæver imidlertid, at det er vigtigt, at de markeds-mæssige vilkår respekteres.

Region Hovedstaden og Region Sjælland efterspørger flere midler til bredbåndspuljen og ønsker desuden, at der stilles krav om en hastighed på 1 GB til den infrastruktur, der etableres med tilskud fra bredbåndspuljen.

Energistyrelsen

Amaliegade 44
1256 København K

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

TI anbefaler, at puljen gøres mere forudsigelig ved, at der afsættes midler i perioder på tre år frem.

Strand Consult mener, at bredbåndspuljen har en negativ effekt på markedet, og at de allerede uddelte midler kun har bidraget meget lidt til væksten i dækning. Strand Consult mener samtidig, at puljen ikke er teknologineutral og ikke inddrager trådløs teknologi på samme måde som fastnet bredbånd. Strand Consult anbefaler, at man i stedet for bredbåndspuljen arbejder for bedre rammevilkår for teleselskaberne.

Danske Regioner og Region Hovedstaden efterlyser, at regioner får mulighed for at ansøge om tilskud fra puljen på vegne af borgere og virksomheder.

De foreslåede rammer for bredbåndspuljen i 2018 baserer sig på den evaluering af henholdsvis puljens konkurrencepåvirkning og fokusering mod tyndt befolkede områder, som Energistyrelsen har gennemført med input fra mange interessenter på området. Evalueringen dannede baggrund for de politisk aftalte justeringer af bredbåndspuljen, som er afspejlet i bekendtgørelsen. Det er aftalt, at der gennemføres en ny evaluering i 2020.

Fokus på landdistrikter ved at udelukke byzoneadresser i bykommuner fra at søge om tilskud

Region Sjælland, Dansk Energi, Randers Kommune, Gribskov Kommune og Landbrug & Fødevarer er tilfredse med, at puljen i højere grad målrettes mod landdistrikterne.

Region Hovedstaden påpeger, at ekskluderingen af byzoneadresser i bykommuner ikke afspejler, hvor der er behov for støtte. Regionen påpeger, at flere kommuner i Region Hovedstaden har meget dårlig dækning og ikke kan forventes at blive dækket på markedsvilkår.

Helsingør Kommune, Frederikssund Kommune og Gribskov Kommune udtrykker alle bekymring om, at byzoneadresser i bykommuner fremover ikke er støtteberettigede. De påpeger, at andelen af adresser i deres kommuner, som har dårlig netadgang er højere end i flere landkommuner. Det gælder uanset, om det er by- eller landzoneadresser.

Region Nordjylland og Byregion Fyn/Region Syddanmark ønsker, at man skal tilgodese de projekter, hvor der er længst afstand mellem adresserne.

Danske regioner, KL, Region Hovedstaden og TI efterlyser en indsats i forhold til de adresser i bykommunerne, som nu udelukkes fra bredbåndspuljen.

Det er hensigten at fokusere bredbåndspuljen mere mod tyndt befolkede områder. Det er sket gennem flere justeringer af rammerne for puljen. I evalueringen blev der

gennemgået flere mulige modeller for denne fokusering. Anbefalingen var at udelukke byzoneadresser i bykommuner, så landzoneadresser i disse kommuner fortsat havde mulighed for at søge tilskud. Energistyrelsen er opmærksom på, at der også kan være udfordringer med dækningen i tætbefolkede områder. Styrelsen yder derfor også i forvejen en bred indsats i forhold til at informere og samarbejde med alle kommuner og regioner om den generelle indsats for bedre dækning i hele landet. Det arbejde vil fortsætte. Opmærksomheden henledes i øvrigt på, at muligheden for at bruge BoligJob-ordningens håndværkerfradrag til etablering eller opgradering af bredbånd fra i år er gjort permanent. Håndværkerfradraget er dermed også fremover et alternativ til dem, der ikke får tilskud fra bredbåndspuljen.

Ekstra point for landzoneadresser (kriterie 3 i pointmodellen)

Randers Kommune, SE/Stofa, Region Nordjylland og Byregion Fyn/Region Syd-danmark støtter kriteriet om point til landzoneadresser i land- og yderkommuner. Flere påpeger imidlertid, at kriteriet er meget lavt vægtet.

Frederikssund Kommune og Roskilde Kommune opfordrer til, at alle landzoneadresser skal give ekstra point uanset kommunetype. Roskilde Kommune henviser til, at der i Region Sjælland er flere by- og mellemkommuner, hvor landdistrikterne har meget dårlig dækning. Frederikssund Kommune foreslår, at det afgørende for, om der kan søges til byzoneadresse, er, om kommunes dækningsgrad ligger over eller under landsgennemsnittet.

Formålet med kriteriet er at tilgodese de tyndest befolkede dele af landet, hvor blandt andet lang afstand mellem adresserne gør det svært at få dækning på markedsvilkår. Evalueringen af bredbåndspuljen viste bl.a., at der i bykommuner var ca. 1.828 tilskudsberettigede adresser pr. km² (2017-tal), hvilket alt andet lige giver større mulighed for at tiltrække teleselskaber på markedsvilkår. I landkommuner var antallet ca. 139 tilskudsberettigede adresser pr. km² og i yderkommuner ca. 205. På baggrund af høringsvarene ændres vægtningen af kriteriet fra 10 pct. til 15 pct., så det dermed får større vægt, hvis et projekt indeholder adresser i land- og yderkommuner.

Tilskud svarende til højst 2/3 af tilskudsberettigede omkostninger

SE/Stofa er tilfreds med en støtteintensitet på 2/3.

TDC påpeger, at det kan være svært at finde teleudbydere, som vil investere i projekter i landzoneområder, der ofte er meget dyre projekter, når selskabet selv skal sørge for så stor en andel af finansieringen. En støtteintensitet på højst 2/3 af omkostningerne kan betyde, at teleselskaberne fravælger de mindst rentable projekter, hvilket vil gå ud over udkantsområderne.

Comflex Networks mener, at det er urealistisk, at 1/3 af omkostningerne skal dækkes af brugere, kommuner og teleselskab, da puljen netop er rettet mod de områder, hvor der ikke er kommercielle rammer for udbygning.

Region Midtjylland finder bestemmelsen om max 2/3 tilskud uheldig, da områder med langt mellem adresserne rammes hårdest.

Gitte Ramsby frygter, at denne begrænsning vil betyde, at udkanten bliver forbigået.

Frederikssund Kommune er bekymret for, at det kun er dem, som har råd, der får adgang til puljens midler, når der kræves, at 1/3 af udgifterne skal finansieres via egenbetaling, kommunalt tilskud og teleselskabets investering.

Hyllinge Antenneforeningen er bekymret for, at det bliver svært at gennemskue, hvor stor egenbetaling de enkelte adresser vil skulle binde sig til for at kunne dække den egenfinansierede del på 1/3 af de samlede omkostninger.

Under den hidtidige model har der været projekter, som ikke kunne opnå tilskud, fordi det gennemsnitlige tilskud pr. adresse oversteg 70.000 kr. På baggrund af høringssvarene ændres det i høringsmaterialet foreslåede kriterie om, at der kun gives tilskud til 2/3 af omkostningerne. Ændringen indebærer en genindførelse af kriteriet om et højeste gennemsnitligt tilskud pr. adresse. Det højeste gennemsnitlige tilskud fastsættes til 100.000 kr. pr. adresse i et projekt. Med forøgelsen af det gennemsnitlige tilskud fra 70.000 kr. til 100.000 kr. vil det i højere grad blive muligt at søge tilskud til de mest tyndtbefolkede områder, hvor etableringsomkostningerne er høje. Det vil endvidere være et vilkår, at bredbåndsudbydere oplyser, hvor stort et beløb, de bidrager med til de enkelte projekter.

Projektstørrelse - 50 adresser giver max point (kriterie 4 i pointmodellen)

Randers Kommune er positiv over ændringen af projektstørrelse og max point, men fremhæver, at det fortsat er vigtigt med større projekter for at tiltrække teleselskabernes interesse.

Region Midtjylland og Gitte Ramsby er også tilfredse med ændringen. De påpeger imidlertid, at der er mange steder, hvor det vil være svært at samle 50 adresser.

Byregion Fyn/Region Syddanmark støtter nedsættelsen af antal adresser, men mener, at kriteriet skal vægtes højere for at tilskynde til større projekter.

Region Nordjylland ønsker, at kriteriet fjernes, eller at antallet nedsættes til 30 adresser, da især mange projekter i Nordjylland har svært ved bare at komme op på 30 adresser.

Comflex Networks finder, at nedsættelsen af antal adresser fra 100 til 50 for at opnå max point kan tilskynde til, at man samler sig i mindre landsbyprojekter i stedet for at brede sig til større landområder.

SE/Stofa mener, at ændringen er uhensigtsmæssig, da større projekter fremmer en effektiv udrulning.

Kriteriet blev ændret på baggrund af evalueringen af bredbåndspuljen, hvor der fra flere sider blev peget på, at der er behov for at tilgodese de lidt mindre projekter. Dette skal dog ses i sammenhæng med, at der ofte er behov for at få samlet et vist antal adresser, før det er interessant for teleselskaberne at byde på et projekt. Det er derfor fortsat vigtigt, at der lokalt gøres et stort arbejde for at få samlet så mange adresser som muligt. På den baggrund vurderes det som uhensigtsmæssigt at nedsætte antallet yderligere til fx max point ved 30 adresser. Grænsen på 50 adresser fastholdes, men det vil indgå i Energistyrelsens vejledningsindsats, at projekterne bør stræbe efter at være så store som muligt af hensyn til den samlede økonomiske bæredygtighed af projektet og muligheden for at tiltrække flest mulige tilbud.

Totalprisen pr. tilslutning (kriterie 5 i pointmodellen)

TI, Region Nordjylland og SE/Stofa mener, at kriteriet bør udgå, da det netop er de projekter med lav gennemsnitspris, som mest sandsynligt kan blive dækket komercielt.

Randers Kommune påpeger på samme måde, at kriteriet gør det vanskeligt for de mest tyndt befolkede områder at opnå tilskud, da den gennemsnitlige pris netop disse steder ofte er høj.

Kriteriet skal sikre, at projekterne bliver gennemført så omkostningsbevidst som muligt. Prisen pr. tilslutning udregnes først efter teleselskabets investering og kommunens eventuelle tilskud er fratrasket budgettet. Kriteriet er derfor med til at fremme teleselskabets incitament til at investere et større beløb. Det er også her, at et eventuelt tilskud fra kommunen bidrager til projektets pointscore.

Egenbetaling (kriterie 6 i pointmodellen)

SE/Stofa, TDC og Dansk Energi er positive overfor en højere egenbetaling. SE/Stofa mener dog, at niveauet kun skal være på 3.000 kr. pr. adresse.

Comflex Networks, Region Midtjylland og Roskilde Kommune er bekymret for, at stigningen i egenbetaling vil betyde, at puljemidlerne primært går til de økonomisk bedrestillede områder i stedet for de tyndt befolkede områder, hvor der er mest brug for økonomisk vækst.

Region Nordjylland, Frederikssund Kommune og Byregion Fyn/Region Syddanmark er imod stigningen og påpeger, at egenbetalingen er en stor barriere for at opnå tilslutning til et projekt.

Region Nordjylland og Byregion Fyn/Region Syddanmark foreslår, at kriteriets vægtning sættes ned.

Gitte Ramsby påpeger, at egenbetaling og lav pris vægter for højt i pointmodellen i forhold til vægtning af yderområder.

Randers Kommune er bekymret for, at adressedejerne vil føle, at de skal lægge 10.000 kr. ekstra for overhovedet at komme i betragtning. Det vil kunne skræmme flere væk.

Der er generelt stor tilfredshed med, at egenbetalingen beregnes som et gennemsnit, så ikke alle adresser selv behøver bidrage med minimumsbeløbet.

Det er en forudsætning, at puljen skal være efterspørgselsdrevet. Det indebærer, at der skal erlægges en egenbetaling af en vis størrelse. Det vurderes som rimeligt, at projekter, hvor man lokalt er villig til at erlægge en ekstra betaling, får point for dette. Det vil medvirke til, at puljens midler kan komme flest muligt til gode, og da den positive følgevirkning af at få adgang til hurtigt bredbånd vil være høj for de delta-gende boliger og virksomheder, vurderes niveauet af egenbetaling ikke at være uforholdsmæssigt højt. Forhøjelsen af egenbetalingen sker endvidere af hensyn til mulighederne for at levere omkostningseffektive løsninger, fx fast trådløst bredbånd, på markedsmæssige vilkår. Efter en samlet vurdering af høringsbidragene vurderes det dog samtidig hensigtsmæssigt at justere vægtningen af dette kriterie fra 20 pct. til 15 pct.

Åben adgang/Tomrør

Dansk Energi, SE/Stofa og TI efterspørger en EU-godkendelse af puljen, så vilkårene om åben adgang og nedlæggelse af tomrør kan lettes.

TDC har efterspurgt muligheden for at der kan tilbydes åben adgang ved anvendelsen af et lokalt virtuelt adgangspunkt.

Foreningen Hårbølle Vindebæk Fibernet foreslår, at der først skal gives åben adgang til det etablerede net 5-10 år efter etableringen for at give netleverandøren sikkerhed for indtægter.

Energistyrelsen har noteret sig ønsket om EU-godkendelse af bredbåndspuljen. I evalueringen blev det netop nævnt, at der lægges op til drøftelse med Kommissionen for at undersøge mulighederne for at få godkendt justeringer af bredbåndspul-

jen, herunder særligt kravene til åben engrosadgang, hvis der søges almindelig godkendelse.

Forslaget om en periode med lukkede net ses ikke at være i overensstemmelse med de gældende EU-regler på området, hvor der lægges vægt på muligheden for konkurrence i de støttede net fra etableringstidspunktet.

Fast deadline for indberetning af dækningsdata fra teleselskaberne

SE/Stofa og Randers Kommune kvitterer for, at det ikke længere vil være muligt for teleselskaber at indberette data efter den fastsatte indberetningsdato.

Foreningen Hårbølle Vindebæk Fibernet mener, at der skal være mulighed for at ændre på indberettede dækningsdata frem til udbetalingstidspunktet for et projekt.

Evalueringen viste, at et af problemerne i forbindelse med iværksættelsen af et projekt har været usikkerheden om, hvorvidt en eller flere adresser midt i planlægningen ændrede status fra støtteberettigede adresser til ikke støtteberettigede eller omvendt. Der har tidligere været eksempler på, at et større antal adresser ændrede status kort før ansøgningsfristen, hvorefter projekter skulle nå at ændres med meget kort varsel. Bestemmelsen er indført for at give projektdeltagerne større sikkerhed for kortlægningens data.

Hvis der skulle åbnes mulighed for at indberette dækningsdata frem til udbetalings-tidspunktet, ville det betyde, at deltagerne i et projekt selv ville stå med regningen for en gennemført udrulning, da tilskudsgrundlaget ville være bortfaldet med en evt. efterfølgende indberetning fra udbyderne. For at skabe sikkerhed for projekterne, fastholdes det derfor, at kortlægningen ikke kan ændres, efter tilsagnene er givet.

Kortlægning

Landbrug & Fødevarer gør opmærksom på, at der fortsat er usikkerhed forbundet med kortlægningen af tilskudsberettigede adresser især i landdistrikter.

Gribskov Kommune påpeger, at mange oplever, at den reelle oplevede hastighed er lavere end den teoretisk mulige.

KL mener ligeledes, at der skal tages højde for den oplevede dækning.

Danske Regioner håber, at Energistyrelsen vil samarbejde om en forbedring af kortlægningen af dækning og tjekditnet.dk.

SE/Stofa, Dansk Energi og TI påpeger det store arbejde med indberetning af dækning især kommende udrulningsplaner. De foreslår, at der kun indberettes for de områder, som er tilskudsberettigede.

Energistyrelsen lægger vægt på, at kortlægningen til bredbåndspuljen er så detaljeret og retvisende som muligt. Det er styrelsens vurdering, at kortlægningen er den kvalitetsmæssigt bedste i Europa. Der gøres en stor indsats for at kvalitetssikre kortlægningen i dialog med teleudbydere og andre interessenter, herunder at behandle de indsigelser, der modtages fra borgere, virksomheder, kommuner m.v. Energistyrelsen vil fortsætte arbejdet med at udvikle og forbedre kortlægningen og modtager gerne input hertil fra interessenterne. Der vil imidlertid altid være en grad af usikkerhed forbundet med kortlægningen.

I forbindelse med afholdelse af informationsmøder med teleudbydere vil Energistyrelsen indlede en dialog med udbydere om, hvordan arbejdet med indberetning kan ske mest hensigtsmæssigt for alle parter.

Mobildækning

TDC, TI, Hi3G mener, at der ikke bør gives tilskud fra bredbåndspuljen til områder, hvor der allerede er god mobil bredbåndsdækning. Mobildækning skal inkluderes i kortlægningen.

Hi3G mener, at puljen tilgodeser fastnet løsninger og påpeger, at puljen skal være teknologineutral.

Strand Consult påpeger ligeledes, at al eksisterende og planlagt trådløs dækning skal indgå i kortlægningen, ligesom alle trådløse teknologier skal kunne benyttes til at levere bredbånd i støtteberettigede områder.

I evalueringen af bredbåndspuljen er det fremhævet, at Energistyrelsen vil begynde en dialog med telebranchen om, hvorvidt dækningen med mobilt bredbånd kan indgå i kortlægningen til puljen. Dette er også nævnt i regeringsudspillet "Bredbånd og mobil i digital topklasse – Fremtidens telepolitik for hele Danmark". Denne dialog er påbegyndt. Der er imidlertid tale om et teknisk komplekst emne, hvor der skal fastlægges en metode for at lade mobildækning indgå i kortlægningen i lighed med trådløs og kablet fastnetdækning, som allerede er omfattet. Der vil blive arbejdet for at finde en løsning frem mod ansøgningsrunden i 2019.

Tilskudsprocenten

Foreningen Hårbølle Vindebæk Fibernet foreslår, at det skal være muligt at få ændret tilskudsprocenten, så deltagere i et godkendt projekt ikke bliver påvirket, hvis nogle deltagere efterfølgende falder fra.

Tilskudsprocenten angiver forholdet mellem det tilsagn om tilskud, der er givet, og budgettet for projektet. Det vurderes, at det i forbindelse med eventuelle godkendte ændringer til et projekt er vigtigt, at de vilkår, som lå til grund for tilsagnet, fastholdes, herunder at tilskuddet ikke kan blive større end det oprindelige tilsagn, og at

forholdet mellem tilsagnet om tilskud og det samlede budget, som fremgår af tilskudsprocenten, heller ikke kan blive større.

Tidsplan

KL, Region Nordjylland og Roskilde Kommune anmoder om en forlængelse af fristerne i forbindelse med at gøre indsigelse, annoncere projekt og indsende ansøgning på grund af det store arbejde forbundet med iværksættelsen af et projekt og sammenfaldet med sommerferien, hvor det kan være svært at få fat i alle beboere.

Budgetloven forudsætter, at Energistyrelsen skal nå at sagsbehandle alle indkomne ansøgninger og give tilsagn om tilskud inden udløbet af 2018. De oplyste frister er fastsat med henblik på at sikre den fornødne tid til sagsbehandlingen, herunder dialog med projekter, hvorfra der er behov for at indhente supplerende oplysninger. Energistyrelsen er imidlertid opmærksom på, at en projektansøgning er et stort og tidskrævende arbejde. Tidsfristerne for borgerindsigelser, annoncering og fremsendelse af ansøgning forlænges derfor med ca. 14 dage.

Følgende frister vil være gældende i 2018:

- *Frist for indsigelser: 31. august 2018*
- *Frist for at annoncere projekt: 3. oktober 2018*
- *Ansøgningsfrist: 31. oktober 2018*

Bemærkninger til vejledningen

TDC har spurgt til hensigten med justeringen i forhold til koncernforbundne virksomheder.

Formålet med bredbåndspuljen er at give støtte til omkostningerne forbundet med etableringen af net til de adresser, hvor det er sværest at få etableret net på markedsvilkår. Energistyrelsen har fundet, at der var brug for en præcisering af, at det kun er de faktiske omkostninger med etableringen af det støttede net, som er tilskudsberettigede. Der gives ikke tilskud til en eventuel fortjeneste på varer og ydelser fra teleselskabet. Det gælder uanset, om der er tale om teleselskabets egne ydelser eller ved køb af ydelser hos et selskab, som er koncernforbundet med det teleselskab, som indgår i projektet.

TDC ønsker en nærmere afklaring af, hvad indirekte omkostninger indbefatter, og hvordan disse dokumenteres.

Der kan medregnes indirekte omkostninger svarende til op til 20 pct. af lønomkostningerne. Der kræves ikke dokumentation for de indirekte omkostninger, så længe det klart fremgår, at de 20 pct. ikke overstiges. Vejledningen justeres for at gøre afsnittet om tilskudsberettigede omkostninger mere klart. Justeringen vil ud over at gøre rede for indirekte omkostninger også indbefatte, at udgifter til revisorerklæring fremover kan medregnes som en tilskudsberettigede omkostning.

Dansk Energi har ønsket en præcisering af, hvordan kravet om tomrør skal forstås. TI har forespurgt om godkendelse af en standard for etablering af tomrør.

Vejledningen opdateres med en præcisering af, at det alene er et krav, at der er kapacitet til to yderligere net, men at der ikke kræves etablering af to yderligere tomrør til dette.

De europæiske regler om statsstøtte indeholder ikke en standard for etablering af tomrør. Energistyrelsen har været i dialog med telebranchen om forståelsen af de gældende regler, herunder indhentet svar fra Kommissionen. Spørgsmålet om en godkendelse af en standard for etablering af tomrør kan indgå i den drøftelse med Kommissionen om at undersøge mulighederne for at få godkendt justeringer af bredbåndspuljen, som evalueringen af puljen lagde op til.

Foreningen Hårbølle Vindebæk Fibernet har fremført en række forhold af udbudsretlig karakter blandt andet i forhold til indhentning af yderligere oplysninger fra projekterne efter ansøgningsfristens udløb.

Bredbåndspuljen er ikke et udbud, hvorfor de anførte forhold ikke er gældende i denne sammenhæng. Bemærkningerne vil derfor ikke føre til ændringer af vejledningen.